

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 37, din 22.08.2010

Evoluția Politicii Externe a R. Moldova în Perioada Guvernării „Alianței pentru Integrare Europeană”

*Transcriptul emisiunii radiofonice, din 22 august 2010, realizată de Asociația pentru Politică Externă (APE) în colaborare cu Agenția de știri și analize Imedia și cu asistența Fundației germane Friedrich Ebert Stiftung (FES). Emisiunea este difuzată la Radioul Vocea Basarabiei în fiecare duminică.

Principalele Teme ale Emisiunii:

1. *Prioritățile dl Lupan în calitate de consilier prezidențial pe probleme de politică externă*
2. *Evoluția relațiilor R. Moldova cu România*
3. *Evoluția relațiilor R. Moldova cu UE*
4. *Evoluția relațiilor R. Moldova cu SUA*
5. *Evoluția relațiilor R. Moldova cu Ucraina*
6. *Relațiile R. Moldova cu Federația Rusă în perioada guvernării „Alianței pentru Integrare Europeană”*
7. *Influența Referendum-ului asupra politici externe a R. Moldova*

Corneliu RUSNAC, moderator IMEDIA: Bună ziua stimați ascultători! Sunt Corneliu Rusnac și vă salut la o nouă ediție a emisiunii de sinteze și dezbateri pe teme de politică externă, emisiune realizată cu suportul Asociației pentru Politică Externă și finanțată de Fundația Friedrich Ebert.

În curând se împlinește un an de la constituirea Guvernului „Alianței pentru Integrare Europeană” și în emisiunea de astăzi vom încerca să facem un bilanț al acestui an de guvernare în ceea ce privește politica externă a R. Moldova. Invitatul nostru din studio este **dl. Vlad Lupan, noul consilier prezidențial pe probleme de politică externă**. Bună ziua și bine ați venit la emisiunea noastră!

Pentru început, aș vrea să vă întreb dl. Lupan, care sunt prioritățile dvs. în calitate de consilier prezidențial pe probleme de politică externă?

1. *Prioritățile dl Lupan în calitate de consilier prezidențial pe probleme de politică externă*

Vlad LUPAN, consilier prezidențial pe probleme de politică externă: În cazul dat, Aparatul Președintelui este parte a structurilor „Alianței pentru Integrare Europeană”. În asemenea circumstanțe, absolut natural, normal continuăm politica Alianței pe domeniul relațiilor externe și în cazul meu, particular, nu pot să nu menționez, de asemenea, și faptul că această politică externă a „Alianței pentru Integrare Europeană” a fost formulată cu participarea societății civile, unde mă aflu și eu pe atunci și, respectiv, prioritățile de politică externă sunt ceva la care am și contribuit. Pornind de la asta, prioritățile de politică externă ale „Alianței pentru Integrare Europeană” rămân valabile pentru mine în calitatea de consilier pentru politică externă a Președintelui R. Moldova și promovarea lor, asistența pe care pot să o ofer, sfatul meu pe care pot să-l ofer dl. Președinte pe domeniul respectiv. Vor continua aceste 5 direcții prioritare pentru politica externă a R. Moldova, integrarea europeană ca un domeniu unde se îmbină atât

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 37, din 22.08.2010

politica externă cât și internă în primul rând, evident, fiind pe locul 1. Dacă vorbim geografic, atunci, relații de bună vecinătate, relații europene de bună vecinătate cu Ucraina și România, unici vecini pe care îi mai are R. Moldova. Este și natural să cooperăm strâns cu aceste state. Pe de altă parte, nu uităm că unul din aceste state, România, este și membră a UE, acolo unde tindem și noi. Împărtășim aceeași istorie, cultură comună, limbă, ceia ce ne va ajuta pe noi, cred eu, în mișcarea spre UE. Vom avea nevoie de experiența României dar, și de o serie întregă de acte legislative europene, care deja sunt traduse în limba română. Iată, avem un avantaj în ceia ce privește restabilirea relațiilor normale cu România și construirea unor relații normale de integrare europeană, chiar strategice europene, deci, un parteneriat strategic european în cazul României. Respectiv cu Ucraina avem o serie de probleme de soluționat, care nu au fost soluționate ani în șir. Guvernările anterioare le-au lăsat pe umerii guvernării actuale, a „Alianței pentru Integrare Europeană”. Revenirea la normalitate pe acest domeniu, de asemenea, este extrem de important Ucraina fiind și un actor crucial pentru o asemenea problemă cum este soluționarea conflictului transnistrean din R. Moldova, în raioanele de est din R. Moldova. Astea fiind pe plan regional țările apropiate R. Moldova și, respectiv, celelalte 2 priorități de parteneriat strategic a R. Moldova sunt relațiile bune cu Federația Rusă și cu SUA, două state care sunt implicate într-un mod direct sau indirect pe subiecte de interes pentru R. Moldova, pe subiecte de relații economice, politice, politico-militare în zona europeană dar, și în R. Moldova, fiind și finanțatori majori pentru R. Moldova în anumite cazuri, sau fiind state care sunt implicate, ca și în cazul Ucrainei, în soluționarea conflictului transnistrean, pentru că avem formatul cinci plus doi. Acolo participă R. Moldova cât și Ucraina, Rusia, UE și SUA, aceste 2 din urmă fiind state care sunt observatoare la procesul de soluționare a conflictului transnistrean. Astfel, domeniul de activitate, după cum vedeți, este extrem de larg, este mult de lucru de făcut pe domeniile respective și aici eforturile conjugate ale președinției R. Moldova și a celorlalte structuri ale „Alianței pentru Integrare Europeană” trebuie să conlucreze și, aici este și rolul meu să asigur această coordonare, conlucrare și să promovez acele parteneriate strategice, fără să uită, evident, de relațiile și cu alte state și organizații internaționale importante pentru R. Moldova.

Corneliu RUSNAC: Haideți să încercăm să analizăm ce s-a reușit în ultimul an în domeniul politicii externe a R. Moldova, ce au reușit să facă autoritățile de la Chișinău și aș vrea să vă propun să începem cu România. Cum au evoluat relațiile R. Moldova cu România în ultimul an?

2. Evoluția relațiile R. Moldova cu România

Vlad LUPAN: Iată un subiect într-adevăr interesant pentru că, așa cum spuneam, relațiile cu România pe parcursul ultimilor 8 ani au fost fluctuante, în dependență de situația și atitudinea guvernării comuniste. Ținem minte, în anul 2005, Președintele Băsescu a venit să susțină cursul pro-european al R. Moldova, însă, acest curs până la urmă nu a fost implementat până la capăt. S-a mers pe cu totul alte formule. S-a mers pe relații foarte bune cu Rusia și stricarea relațiilor cu România, nejustificat, în opinia mea, absolut deloc, fără nici un motiv, doar ca să demonstreze Federației Ruse că R. Moldova demonstrează o relație foarte bună cu Kremlinul, cu Moscova pentru că la Moscova există, în anumite cercuri de elită politică de la Kremlin, există anumite temeri că România și R. Moldova ar putea să însemne ceva rău pentru interesele Rusiei în această zonă, ceia ce sigur nu este adevărat. Relațiile proaste pe care le-am avut cu România nu au fost relații normale, nu era o relație de bună vecinătate conform criteriilor UE, criteriile pe

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 37, din 22.08.2010

care noi trebuie să le respectăm pe calea noastră de reforme. Și, iată pe parcursul ultimului an am văzut o serie întreagă de întrevederi, consultări, dacă vorbim de politica externă, atât dintre organele specializate, ministerele de externe, o serie de alte instituții dar, inclusiv și până la de Prim-ministru și Președinte a R. Moldova, respectiv președintele României Traian Băsescu. Aici voi reaminti și de ultima vizită pe care a făcut-o Președintele Ghimpu în România unde s-a întâlnit cu Președintele Băsescu ca să discute inclusiv asistența României pentru R. Moldova în cazul sinistraților și anume construcția unor case pentru sinistrați, 1000 de case pentru sinistrații din R. Moldova. Un rezultat al acelei politici externe a Președinției, implementate de Președinție, un succes, practic, al președinției în acest plan. Iată Guvernul R. Moldova, acum, într-adevăr, are posibilitatea să implementeze acea promisiune de construcție a caselor cu asistența României. Vedem că această relație cu București-ul este importantă nu doar pe plan european dar, și pe plan intern în R. Moldova ne ajută pe noi, ne dau ajutoare pentru sinistrați, ne dau materiale pentru construcțiile caselor. Este o grijă pe care o demonstrează atât instituțiile din R. Moldova dar, și partenerii noștri strategici europeni așa cum este România.

Corneliu RUSNAC: Dar, ce concluzii putem trage în ceea ce privește relațiile noastre cu UE?

3. Evoluția relațiilor R. Moldova cu UE

Vlad LUPAN: Relațiile cu UE, la rândul lor, vedem că au evoluat pozitiv și, asta de fapt este semnul sub care evoluează relațiile politicii externe a „Alianței pentru Integrare Europeană”. Am menționat mai devreme România și restabilirea unor relații normale, europene cu această țară. Lucrurile merg spre bine și, de asemenea, lucrurile merg spre bine și cu Ucraina dar, iată cu UE semnele sunt extraordinar de clare, poate tot atât de clare ca și în relația cu România, dacă nu mai mult. Haideți să ne uităm ce s-a întâmplat, într-adevăr, în ultima perioadă de timp, perioada în care alianța guvernează. Imediat după ce a venit „Alianței pentru Integrare Europeană” la guvernare au început discuțiile în ce privește semnarea unui nou acord de Asociere între R. Moldova și UE, ceea ce nu a fost cazul pe parcursul ultimilor 8 ani de guvernare comunistă. Să mai vedem următorul fapt, următorul exemplu care este pur și simplu fantastic de concludent, au început aceste negocieri în iarna aceasta și în vară, în luna iunie deja am avut o serie întreagă de runde de negocieri după care, ambele părți practic au confirmat că R. Moldova în procesul de pregătire pentru negocieri cu UE, în procesul de pregătire pentru implementarea pe viitor a unor reforme în R. Moldova a ajuns la un nivel suficient de avansat încât, practic, să fim gata să încheiem negocierile până la sfârșit de an, posibil. Haideți să vedem acum în comparație. Ucraina a negociat același acord cu UE timp de trei ani, iar R. Moldova practic timp de jumătate de an a ajuns Ucraina din urmă.

Ce demonstrează acest lucru? Fără îndoială faptul că în R. Moldova reformele sunt posibil de implementat, ele vor trebui până la urmă implementate dacă va fi o suficientă stabilitate politică, e vor termina alegerile cu bine și această Alianță își va continua lucrul dar, iată această bunăvoință din partea UE este foarte clară. E clar că UE a dat mesaje cât se poate de directe și clare, susținem „Alianței pentru Integrare Europeană”, susținem reformele pe care și le-a pus în față, susținem o dezvoltare a Moldovei, o ieșire a Moldovei din sărăcie, susținem financiar R. Moldova, pentru că până la urmă chiar UE a fost unul dintre principalii donatori în martie anului 2010. Deci, aceste mesaje sunt extraordinar de clare. Cred că nu am mai văzut asemenea mesaje de susținere până acum pentru R. Moldova din partea UE și,

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 37, din 22.08.2010

iată, comparația cu Ucraina, așa cum spuneam, R. Moldova a negociat jumătate de an, Ucraina trei ani. Fix același lucru. Jumătate de an este un semn extrem de clar, vă susținem, vă vom ajuta, mergeți înainte, voi trebuie să mergeți înainte, voi trebuie, în sfârșit, să duceți acele reforme, să continuați începutul acesta de reforme pe care vreți să le implementați în R. Moldova. Un asemenea mesaj de relație cu UE este extraordinar de puternic. Noi putem de altfel să ne uităm pe numărul de contacte pe care le-a avut R. Moldova cu diverse state și diverse organizații și vom vedea că UE, practic, se află pe locul 1. În fiecare săptămână au loc discuții, negocieri, inclusiv prin intermediul internetului, deci, la direct se uită negociatorii ochi în ochi, cu UE și acest proces continuă. Este fără precedent o asemenea deschidere a UE față de R. Moldova și trebuie să o fructificăm și pe viitor.

Corneliu RUSNAC: Dl Lupan dar, ce putem spune despre relațiile cu SUA tot în această perioadă, cum au evoluat ele?

4. Evoluția relațiilor R. Moldova cu SUA

Vlad LUPAN: Relațiile cu SUA au evoluat pe o pantă progresivă, așa cum spuneam, politica externă slavă Domnului, într-adevăr, demonstrează o pantă ascendentă pentru R. Moldova în relațiile sale externe. Haideți să vedem următorul fapt. La o săptămână după numirea Guvernului „Alianței pentru Integrare Europeană” SUA au făcut o declarație prin care au spus „R. Moldova se află într-o situație dificilă. A venit o nouă Guvernare practic, să înțelegem că a venit o nouă Guvernare”. Ei nu au spus lucrul acesta dar, era foarte clar că s-a întâmplat la o săptămână după investirea noului Guvern „și vă oferim asistență din partea noastră în mărime de 262 de milioane de dolari”. Semn cât se poate de clar de o susținere și de o evoluție pozitivă a relațiilor SUA cu R. Moldova. Al doilea element de care voi aminti este vizita Primului-ministru al R. Moldova în SUA în care absolut clar au fost transmise mesaje de susținere din partea SUA pentru reformele din R. Moldova. Al treilea lucru pe care îl voi pomeni este Conferința Donatorilor din martie 2010 în care SUA au contribuit încă o dată într-o manieră puternică în susținerea R. Moldova ca să fie dezvoltate și implementate acele reforme pe care și le dorește „Alianța pentru Integrare Europeană” și, de fapt, nu este vorba despre reformele „Alianței pentru Integrare Europeană” ci este interesul național al R. Moldova ceia ce înseamnă cetățeanul R. Moldova. Reforme pentru cetățeni. SUA ne-a susținut în acest plan. Am văzut în mai multe rânduri că ne susține. Ne susține nu doar pe subiecte de dezvoltare economică a R. Moldova ne susține și pe a altă serie de subiecte, așa cum spuneam conflictul transnistrean. Ne susține pe subiectul retragerii trupelor ruse din R. Moldova, ne susține pe subiectul respectiv în cadrul negocierilor care le poartă SUA cu Federația Rusă pe domeniul securității europene și euro-atlantice. Fără îndoială, o asemenea susținere a SUA față de R. Moldova este prezentă și a devenit mult mai vizibilă datorită relațiilor pe care a început să și le construiască „Alianța pentru Integrare Europeană” din R. Moldova cu SUA.

Corneliu RUSNAC: Și relațiile cu Ucraina despre care ați vorbit puțin mai înainte, pe care Guvernul „Alianței pentru Integrare Europeană” își propusese să le aducă la un nivel calitativ nou cum au evoluat ele în perioada respectivă?

5. Evoluția relațiilor R. Moldova cu Ucraina

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 37, din 22.08.2010

Vlad LUPAN: Haideți să vedem ce s-a întâmplat în R. Moldova și în Ucraina. În primul rând, să nu uităm că „Alianța pentru Integrare Europeană”, Guvernul respectiv și Alianța, ca atare, a fost constituită în anul 2009 când în Ucraina era un Guvern. Situația s-a schimbat din punct de vedere politic după alegeri, însă, vreau să spun că din semnalele pe care le am până acum, din discuțiile cu colegii care lucrează direct pe subiectul negocierilor cu Ucraina pe diverse subiecte pe care le avem noi, unele probleme au început să fie rezolvate. O serie de subiecte ce țin de frontierele R. Moldova au început să fie soluționate în mod practic. cum spunea un coleg, care lucrează la Minister, din R. Moldova că acum negociatorii ucraineni sunt destul de practici. Ei merg pe întrebarea numărul 1: care este soluția? Dacă este o problemă care este soluția? Haideți să găsim soluția? Paradoxal, erau anumite semne de întrebare vis-a-vis de comportamentul Ucrainei în relația sa cu Rusia și ne așteptam că va fi o discuție dificilă cu Ucraina. Se pare că această discuție dificilă, cel puțin pe unele subiecte nu există, ci există de fapt o discuție productivă. Este bine că lucrurile se mișcă așa. Avem o mulțime de probleme care ne-au rămas de la Guvernarea anterioară. Problemele ce țin de frontieră, așa cum le-am menționat deja.

Corneliu RUSNAC: Va referiți la demarcarea frontierei?

Vlad LUPAN: Demarcarea frontierei evident. Era vorba și de acordurile semnate anterior pe subiectul Palanca, când de fapt, R. Moldova trebuia să transmită, în mod legal, prin Acord internațional, semnat de Guvernarea anterioară, trebuia să transmită suprafața de drum, în zona Palancăi, atunci când, ne amintim că am negociat și noi cu ucrainenii pentru Giurgiulești. Eu chiar aş vrea să fac o legătură dintre lucrurile astea pentru că nu am primit noi un Port internațional așa din pod, iar R. Moldova, până la urmă trebuia să-și îndeplinească obligațiunile sale internaționale, însă, fără îndoială, cea ce este extrem de important, trebuie, și sunt sigur că vor fi soluționate și problemele cetățenilor din sudul R. Moldova pentru că obiectiv vorbind drumul acesta nu poate fi construit de Ucraina undeva în altă parte. Sunt mlaștini, nu ai unde. Singurul drum care leagă o parte a drumului, zona Ismail-ului de zona Odessei. Nu mai există alt drum. Ei nu au încotro. Ei ne roagă pe noi să-i ajutăm. Eu cred că această asistență trebuie să vină pentru că ne-am asumat-o în plan internațional și dacă suntem un partener serios și responsabil, inclusiv în dialogul nostru cu UE pentru că nu trebuie să uităm lucrul acesta. Noi când ne întâlnim cu UE discutăm și subiecte privind relațiile noastre cu Ucraina. Ba chiar avem și am avut întrevederi trilaterale, eu cred că vor mai fi. Atunci când vorbim despre lucrul acesta trebuie să ne amintim că cetățeanul R. Moldova, deci noi mergem, Ucraina a mers în întâmpinarea noastră, noi mergem în întâmpinarea Ucrainei, sigur că este o problemă dificilă pentru cetățenii R. Moldova, însă din câte știu eu, se încearcă soluționarea ei într-o manieră în care cetățenii R. Moldova să nu mai aibă o problemă cu pășunile lor. Pentru că, așa cum spuneam, este teren mlăștinos. Să nu ne închipuim că acolo pot fi construite case sau este teren arabil. În realitate, este un teren relativ mlăștinos, este folosit pentru pășune. Problema este să transferi animalele de acasă pe pășunile respective fără impedimente din partea autorităților Ucrainei care să controleze acest drum. Noi nu am dat pământ, noi am dat doar suprafața drumului. Ea trebuie să fie controlată și, în același timp și cetățeanul să aibă un pasaj. De exemplu, o zonă unde el să treacă de cealaltă parte a drumului nestingerit. Eu cred că anume aceste probleme vor fi soluționate în timp pentru că nimic nu se întâmplă peste noapte. Iată, de fapt, asta este doar un exemplu de pornire a unui dialog cu Ucraina și de

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 37, din 22.08.2010

continuare a unui dialog cu Ucraina pentru soluționarea problemelor, nu pentru crearea lor, așa cum s-a făcut până acum dar, pentru soluționarea lor.

Corneliu RUSNAC: Și relațiile cu Rusia, cu care Guvernul de la Chișinău își propusese să aibă un parteneriat strategic, cum pot fi calificate ele după un an de guvernare a „Alianței pentru Integrare Europeană”?

6. Relațiile R. Moldova cu Federația Rusă în perioada guvernării „Alianței pentru Integrare Europeană”

Vlad LUPAN: Relațiile cu Rusia, dacă de uităm, de altfel, pe numărul consultărilor pe care le-a avut R. Moldova, de exemplu, cu Ucraina, România și Rusia, numărul de consultări pe care le-a avut R. Moldova cu Federația Rusă este extrem de mare, mai mare decât cele pe care le avem cu România. Paradoxal dar, am în vedere nivelul ministerelor de externe pentru că vorbim despre politica externă voi menționa doar acest aspect dar, sunt sigur că și o serie de alte aspecte. Pe de altă parte, sigur că se vehiculează foarte mult o serie de alte probleme legate de relația noastră cu Federația Rusă. Se are în vedere 9 mai, se are în vedere Decretul președintelui Ghimpu, problema vinurilor din R. Moldova. Eu deseori menționez un lucru. Să nu uităm că problema vinurilor a apărut cu 2 săptămâni înainte de decret. Ce pot să spun. Trageți concluziile dvs. dacă problema vinurilor a apărut înainte de Decret înseamnă că nu Decretul era problema. Și atunci, sigur ne întrebăm dacă Federația Rusă vrea să se implice în campania electorală din R. Moldova. Eu cred că Federația Rusă nu ar trebui să se implice în această campanie electorală și cred că ar trebui să construiască relațiile R. Moldova cu ...aceste relații ale R. Moldova cu Federația Rusă trebuie să fie construite în baza respectului reciproc, nu doar R. Moldova trebuie să întreprindă pași pentru construcția unui asemenea respect și relații bune dar și Moscova. Ultima acțiune a Moscovei nu cred că a fost cea mai potrivită. Am în vedere problema grupului Ilașcu, decorării celor care au luptat și au avut de suferit, în regiunea transnistreană, în regiunea de est a R. Moldova. Ne amintim foarte bine că Federația Rusă a fost condamnată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru ceia ce s-a întâmplat acolo și ceia ce s-a întâmplat în cazul Ilașcu fiind responsabilă pentru ceia ce se întâmplă în această regiune. Eu cred că noi trebuie să înțelegem că această responsabilitate nu trebuie să fie tratată negativ, trebuie să construim relațiile și pozitiv. Această trebuie să construim eu o traduc în felul următor „și Federația Rusă trebuie să construiască relații pozitiv cu R. Moldova”. Eu pledez pentru relații bune cât mai multe state, pe care putem să le avem, evident, în limitele rezonabilului. Chiar, aș spune că apelez la autoritățile tuturor statelor inclusiv a Federației Ruse spre relații bune și spre faptul că în R. Moldova alegerile trebuie să ducă la guvernare o Alianță reînnoită pentru Integrare Europeană pentru că doar o asemenea Alianță este în favoarea relațiilor bune cu Federația Rusă, nu în favoarea unor relații fluctuante așa cum s-a întâmplat în perioada guvernării comuniste atunci când ba refuzam semnarea documentului Kozak, ba mergeam spre integrare europeană, ba reveneam la Moscova. Eu cred că asta vrea Federația Rusă. Eu cred că relațiile cu „Alianța pentru Integrare Europeană” sunt relativ predictibile și trebuie de ținut anume de asta în relațiile bilaterale, de dezvoltat asemenea relații și de lucrat în direcția dezvoltării unor asemenea relații fără implicări politice sau de orice alt gen care sunt sau au fost vehiculate de către diverse persoane. Eu cred că aceste vehiculări trebuie date la o parte și trebuie de mers pe o formulă de

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 37, din 22.08.2010

relații internaționale dintre două state care se respectă. Respectul, repet, trebuie să fie reciproc, și din partea Federației Ruse.

Corneliu RUSNAC: Recent dl Președinte interimar Mihai Ghimpu a vizitat Georgia unde s-a întâlnit cu președintele Georgian, Mihail Saakashvili. În presă au apărut anumite opinii potrivit cărora această vizită ar putea însemna începutul unei reînnoiri a GUAM-ului. Există acum șanse ca GUAM-ul să fie relansat?

Vlad LUPAN: Există diverse expresii la noi în Moldova ce ar putea să se întâmple dacă...deși eu consider că speculațiile nu sunt bune. Eu nu am auzit în cadrul întâlnirii celor 2 președinți ceva care să indice lucrul acesta. Deci, în momentul în care tu afirmi asemenea lucruri luându-le din gol, de fapt, faci niște speculații totalmente nefondate. Nu am auzit despre revigorarea GUAM-ului, mai cu seamă că în actualele circumstanțe internaționale nu prea cred că este posibilă o revigorare serioasă a GUAM-ului. Haideți să fim serioși. Trebuie un pic de competență de avut pe domeniu. Pentru că vorbim de GUAM, Georgia, Ucraina...Ucraina nu este statul care va împinge spre revigorarea GUAM-ului sau va accepta o revigorare foarte serioasă a GUAM-ului. GUAM-ul în esență a apărut, și eu țin minte acest lucru pentru că eram colaborator a Ministerului de Externe, GUAM a apărut în perioadă în care toate cele patru state aveau probleme cu zonele separatiste și problema respectivă se discuta în anii 1996-1997 în cadrul OSCE, ca ulterior, deja în 1997 să fie formalizată și organizația, sau cel puțin conferința asta, grupul acesta. Lucrurile s-au mai mișcat de atunci, s-au mai extins pe diverse domenii dar, eu nu văd o problemă în ce privește existența unui grup ce își dorește democratizarea statelor sale, unele mai mult altele mai puțin, reconstrucția lor. Pe de altă parte, interesele acestor state sunt un pic diferite așa că să vorbim despre o revigorare reală a GUAM-ului este o speculație curată. Speculație care a venit iată într-o perioadă electorală în R. Moldova. Haideți și om specula ca să diminuăm din popularitatea unui partid sau să arătăm că iată acest partid vrea relații proaste cu Rusia. Haideți să fim serioși! Un pic de seriozitate nu strică când vorbim despre relațiile externe și trebuie să luăm toți factorii în calcul și nu doar cei pe care noi vrem sa-i vedem. Și așa închidem un ochi și ne prefacem că vedem totul.

Corneliu RUSNAC: Apropo de campania electorală, în ce măsură apropierea alegerilor, apropierea referendum-ului ar putea influența cursul politicii externe a R. Moldova?

7. Influența Referendum-ului asupra politicii externe a R. Moldova

Vlad LUPAN: Eu ziceam că într-o anumită măsură politica externă și politica internă sunt legate, fără îndoială. Până la urmă partidele politice din R. Moldova decid care vor fi acțiunile pe care le vor întreprinde ei în interiorul R. Moldova și care vor fi efectele ei pe extern. Păi „Alianța pentru Integrare Europeană” prin denumirea ei demonstrează destul de clar că ne dorim o reformă internă în R. Moldova și președinția susține această idee de reformă, necesitatea de reforme în R. Moldova, Președinția susține ideea de a crește bunăstarea populației, noi vrem să trăim într-un stat mai bun și evident Președinția susține ideea de a avea și o țară în care corupția nu prezintă o problemă serioasă. În asemenea circumstanțe, haideți să ne uităm, de fapt, relațiile cu o serie de donatori depind în tocmai de nivelul corupției în R. Moldova. În perioada electorală pot apărea diferite subiecte care pot deveni foarte fierbinți și care sigur că pot să trezească anumite asocieri, e exemplul, pe subiectul corupției, pe subiectul relațiilor

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 37, din 22.08.2010

externe, vinuri, producția de vinuri în R. Moldova-vinuri și așa mai departe. Eu pentru asta și am demonstrat că problema vinurilor a început cu 2 săptămâni înainte de Decret, că subiectul corupției va deveni o prioritate a Președinției și asta va avea repercusiuni pozitive atât pentru populația R. Moldova cât și asupra relației noastre cu donatorii. Sunt o serie întreagă de subiecte care vor veni nu doar în perioada electorală dar, și în perioada post electorală dacă Alianța va continua, și eu sper în lucrul acesta, vor deveni acele priorități care vor avea repercusiuni pozitive pentru R. Moldova atât pe plan intern cât și pe cel extern. Când vorbim cu UE și spunem că vrem o justiție independentă, este o acțiune internă, noi vorbim despre asta în campanie, pentru că acestea sunt promisiunile Alianței în campanie - repercusiunile pozitive în relația cu UE care tot vrea ca în R. Moldova să existe o justiție independentă de care depind investițiile străine directe în R. Moldova din partea statelor membre ale UE. Există o legătură foarte directă dintre aceste 2 componente. Ele au o legătură pozitivă pentru R. Moldova și sperăm că anume aceste subiecte vor fi discutate în campania electorală pentru moment, cel puțin, cred că aceste vor fi subiectele care vor fi discutate în campania electorală și care vor avea repercusiuni pentru politica externă a R. Moldova. Mai există, sigur că, subiecte de alegeri ca atare, subiectul alegerilor libere și democratice, care vedeți că mesajul Alianței este destul de clar. Vor organiza alegeri libere, democratice peste tot și, de asemenea, vom lua în considerație încă un factor, posibilitatea ca cetățenii R. Moldova de peste hotare să participe în aceste alegeri. Avem deschise un număr destul de mare, în comparație cu anii trecuți, de secții de vot în afara R. Moldova pentru ca să-i asigurăm cetățeanului dreptul de a participa la vot. Lucrăm, ne dorim ca acești cetățeni să voteze. Sperăm ca ei să înțeleagă responsabilitatea lor civică. Să vină la referendum, să decidă ei soarta țării pentru că, odată participat la referendum va putea fi luată o decizie clară și inechivocă cum ieșim din acea criză constituțională care a început încă anul trecut și care trebuie soluționată, continuată reforma constituțională propusă, de altfel, de Președintele Ghimpu anterior.

Corneliu RUSNAC: Spre regret, timpul rezervat emisiunii noastre a expirat. Eu vă mulțumesc foarte mult pentru prezența la acest program. Stimați ascultători, eu Corneliu Rusnac, vă reamintesc că ați ascultat o emisiune de discuții pe teme de politică externă realizată cu suportul Asociației pentru Politică Externă și finanțată de Fundația Friedrich Ebert. Pe curând!